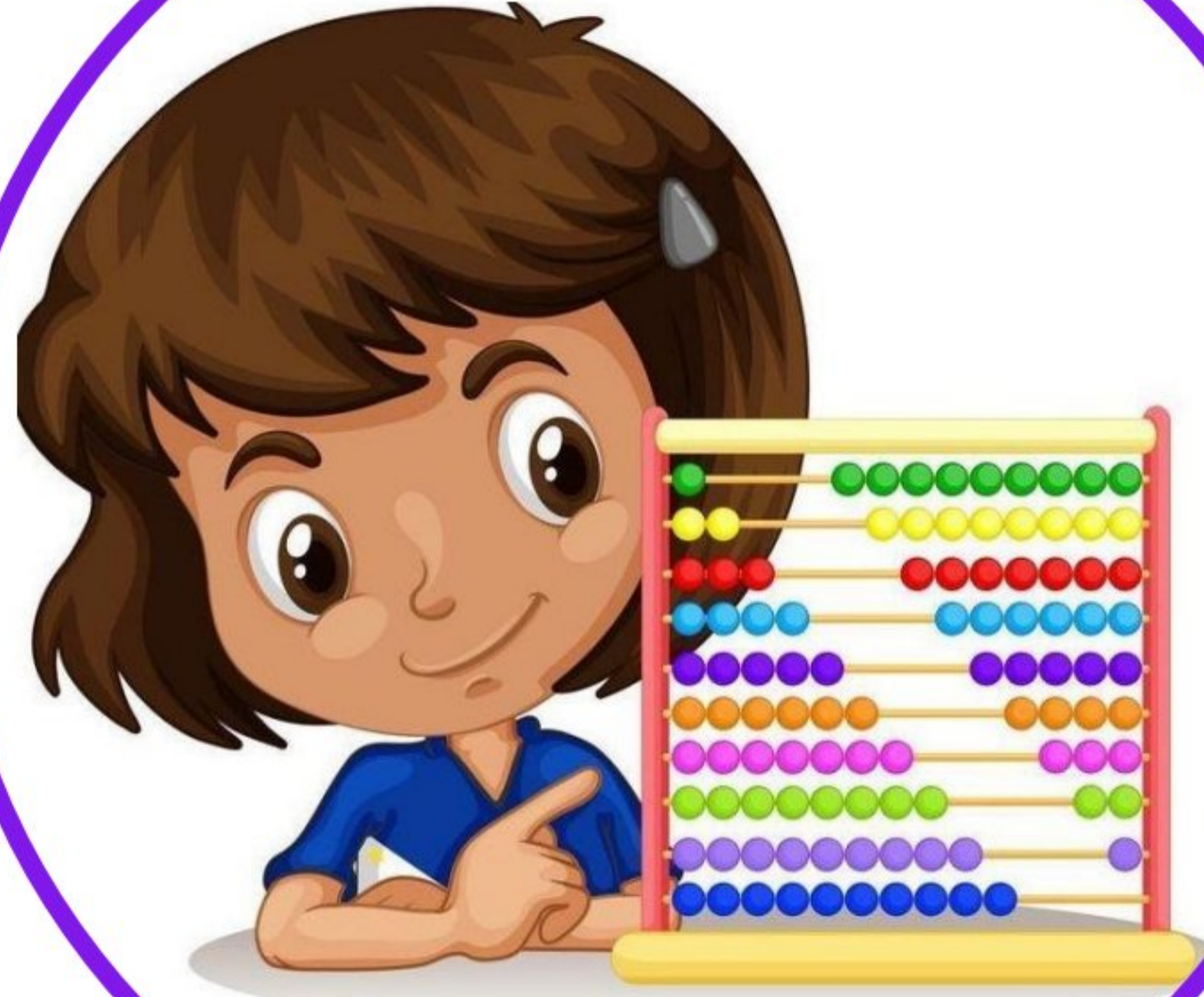

فصل ششم

جمع در جدول ارزش مکانی

جمع در جدول ارزش مکانی

❖ برای جمع عددهایی که مجموع یکی هایشان بیش تر از ۹ باشد و بخواهیم به ده تایی ها انتقال بدهیم.

❖ یا مجموع ده تایی ها که بیش تر از ۹ باشد و بخواهیم به صدتایی ها انتقال دهیم.

❖ از جدول ارزش مکانی استفاده می کنیم.

از یکی ها شروع می کنیم.

۳ یکی و ۹ یکی می شود ← ۱۲ یکی

۱۲ یکی یعنی ۲ یکی و ۱ ده تایی

و چون در هر ستون از جدول یک رقم باید نوشته شود ۱ ده تایی از ستون یکی به ستون ده تایی انتقال

می کند. بعد ده تایی ها را جمع می کنیم. ۳ ده تایی و ۵ ده تایی می شود ← ۸ ده تایی. ۸ ده تایی و ۱ ده تایی

انتقال داده شده می شود ۹ ده تایی و حاصل جمع ۹۲ می شود.

د	ی
۳	۳
+ ۵	۹
۸	~~۱۲~~
۹	۲

۱- مرتضی ۵۴ ریال داشت.

اگر ۲۷ ریال دیگر هم بگیرد، چقدر پول دارد؟
حساب کنید از هر سکه چند تا دارد.

همین جمع را در جدول ارزش مکانی انجام دهید.

۸ ریالی ۱۰ ریالی ۱ ریالی

یک بار هم بدون جدول این جمع را بنویسید.

د	س
۵	۴
+ ۲	۷
۷	~~۱۱~~
۸	۱

$$\begin{array}{r} 54 \\ + 27 \\ \hline 81 \end{array}$$

جمع در جدول ارزش مکانی برای سه رقمی ها

ص	د	ی
۴	۶	۵
+ ۱	۷	۴
۵	~~۱۳~~	۹
۶	۳	۹

از یکی ها شروع می کنیم.

۵ یکی و ۴ یکی می شود ← ۹ یکی

۶ ده تایی و ۷ ده تایی می شود ← ۱۳ ده تایی

در ستون ده تایی ۱۳ ده تایی داریم یعنی ۳ ده تایی و ۱ صد تایی چون در هر ستون از جدول باید یک رقم

نوشته شود. ۱۰ ده تایی که برابر با ۱ صد تایی است را به ستون صد تایی انتقال می دهیم، ۳ ده تایی باقی

می ماند و حاصل جمع ۶۳۹ می شود.

۴ صد تایی و ۱ صد تایی می شود ← ۵ صد تایی که با ۱ صد تایی انتقال داده شده می شود ۶ صد تایی

۲- مرتضی ۷۴ ریال داشت. ۶۳ ریال هم از خواهرش گرفت. او روی هم چقدر پول دارد؟

	د	ی
	۷	۴
+	۶	۳
۱	۳	۷

$$\begin{array}{r}
 74 \\
 + 63 \\
 \hline
 137
 \end{array}$$

۳- مرتضی ۵۹۷ ریال پول دارد.

الف) اگر ۱۳۰ ریال دیگر به او پول بدهند، جمع پول هایش چقدر می شود؟ ۷۲۷

ب) چند سکه‌ی یک ریالی دارد؟ ۷

ج) چند سکه‌ی ۱۰۰ ریالی دارد؟ ۱۲

د) با این تعداد سکه‌های ۱۰۰ ریالی می تواند چند سکه‌ی ۱۰۰۰ ریالی بگیرد؟ ۱

ه) چند سکه‌ی ۱۰۰ ریالی باقی می ماند؟ ۲

و) حالا روی هم چند سکه‌ی صد ریالی دارد؟ ۷

ز) همین محاسبه را در جدول ارزش مکانی انجام دهید.

ح) اگر جمع بالا را بدون جدول به صورت زیر بنویسیم،

عدد یک به رنگ قرمز، نشان دهنده‌ی چیست؟

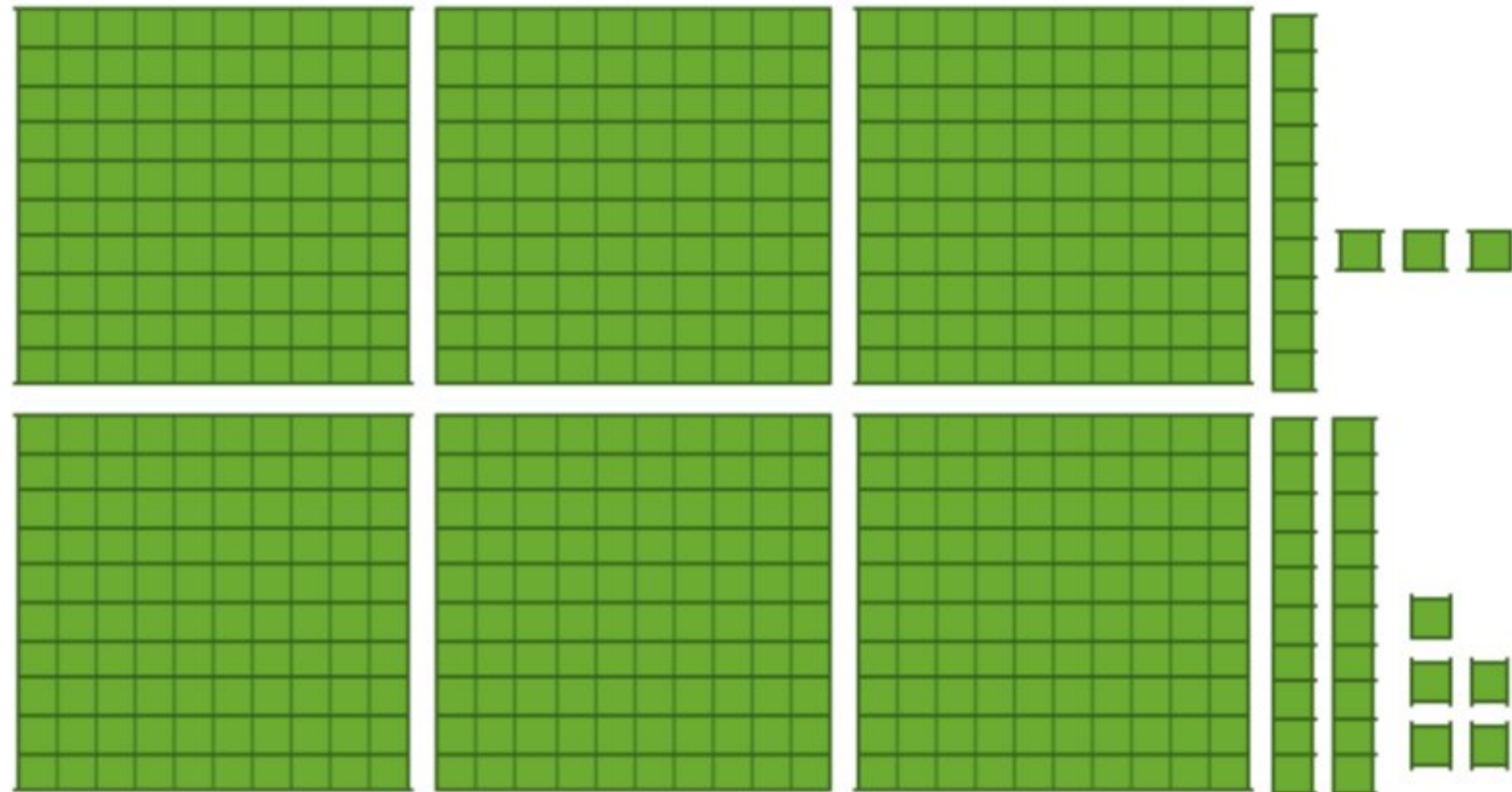

ص	د	ی
۵	۹	۷
+ ۱	۳	۰
۶	~~۱۲~~	۷
۷	۲	۷

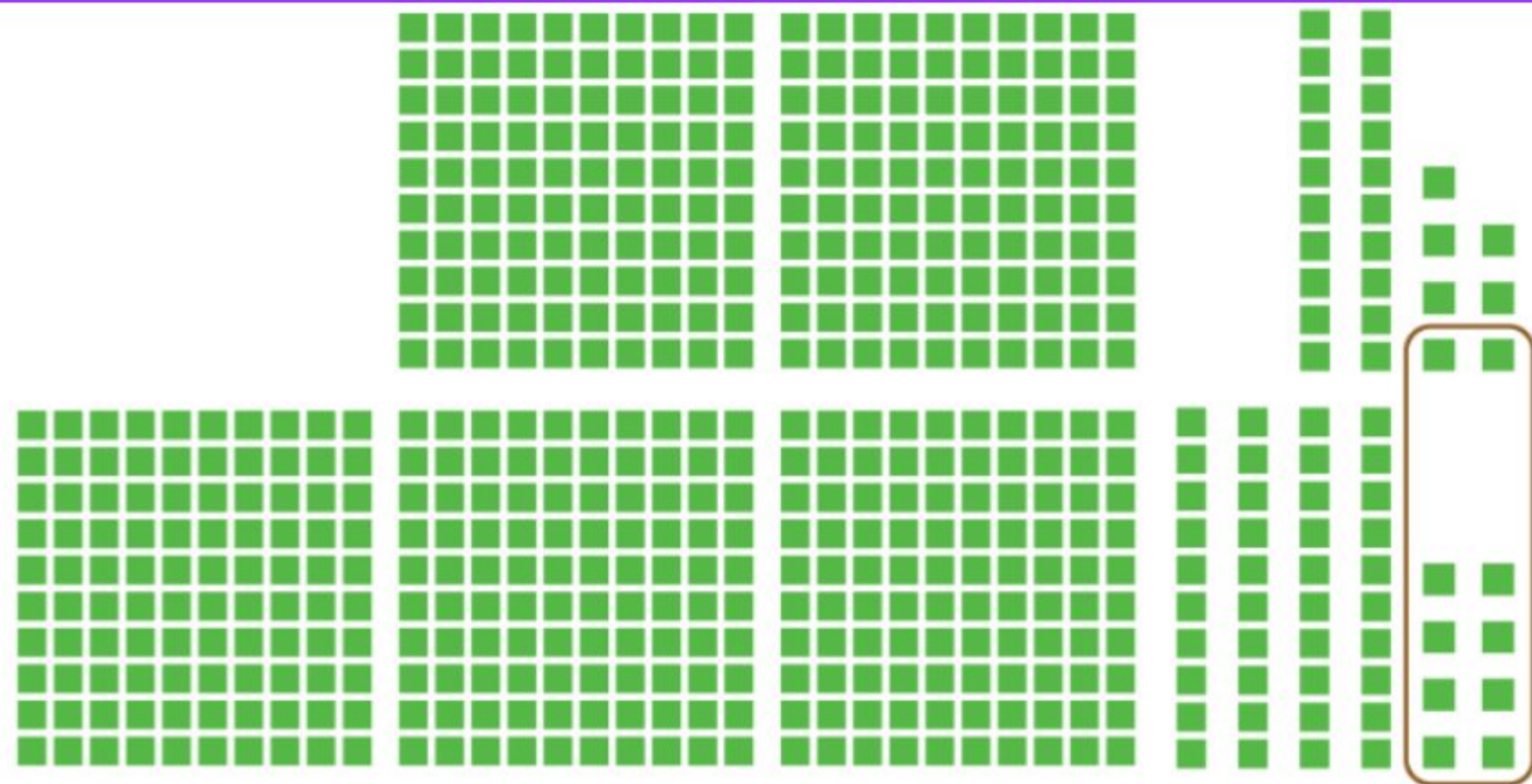
$$\begin{array}{r} ۵۹۷ \\ + ۱۳۰ \\ \hline ۷۲۷ \end{array}$$

نشان دهنده ۱۰ دسته‌ی ده تایی که به صد تایی ها انتقال دادیم.

با رسم دسته‌های صدتایی و ده‌تایی و یکی، مانند نمونه جمع‌ها را انجام دهید. در صورت لزوم ۱۰ تا یکی را به یک دسته‌ی ده‌تایی و یا ۱۰ تا ده‌تایی را به یک دسته‌ی صدتایی تبدیل کنید.

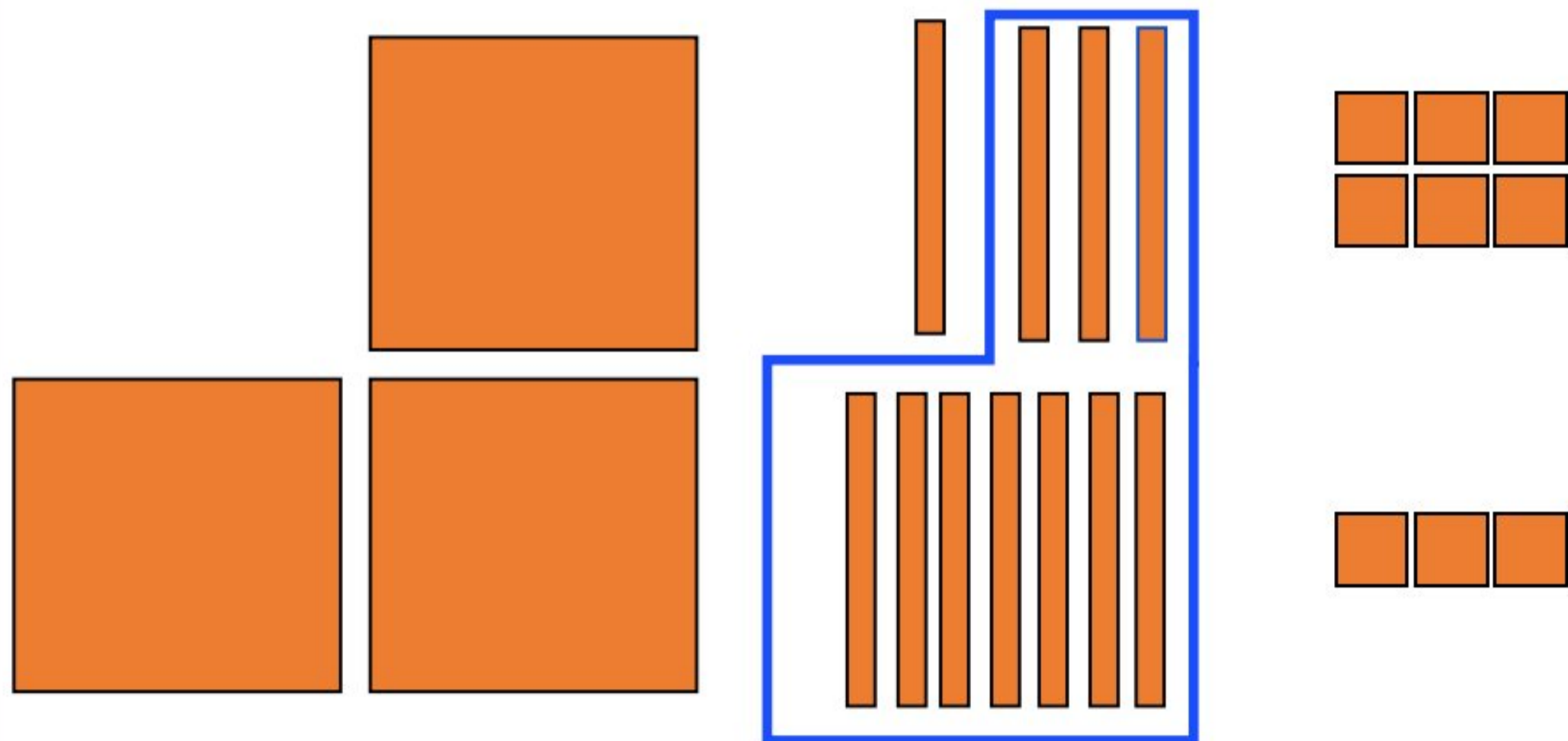

$$\begin{array}{r}
 313 \\
 + 325 \\
 \hline
 638
 \end{array}$$

درست کردن یک دسته‌ی ده‌تایی با ۱۰ تا یکی

$$\begin{array}{r}
 1 \\
 ۲۲۷ \\
 + ۳۴۸ \\
 \hline
 ۵۷۵
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 1 \\
 ۱۴۶ \\
 + ۲۷۳ \\
 \hline
 ۴۱۹
 \end{array}$$